

W ramach **Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020** (PROW 2014-2020) realizowane są instrumenty wsparcia ukierunkowane m.in. na pomoc dla rolników (gospodarstw) zajmujących się produkcją trzody chlewnej na obszarach wyznaczonych w związku ze zwalczaniem afrykańskiego pomoru świń (ASF), którzy zobowiążą się do zaprzestania produkcji trzody chlewnej. Wsparcie dotyczy, z jednej strony pomocy w realizacji inwestycji związanych z zapobieganiem rozprzestrzeniania się ASF, a z drugiej pomocy dla mniejszych gospodarstw, w ich restrukturyzacji w kierunku innym niż produkcja trzody lub rozpoczęcia prowadzenia działalności gospodarczej nie związanej z rolnictwem. Poniżej szerzej zaprezentowano instrumenty wsparcia w ramach których rolnicy mogą ubiegać się o pomoc, m.in. w zakresie zapobiegania ASF.

Rolnicy prowadzący produkcję świń na poziomie co najmniej 50 sztuk mogą ubiegać się o przyznanie pomocy na inwestycje, które zabezpieczają gospodarstwo przed przeniesieniem do gospodarstwa wirusa ASF w ramach poddziałania 5.1. **„Wsparcie inwestycji w środki zapobiegawcze, których celem jest ograniczenie skutków prawdopodobnych klęsk żywiołowych, niekorzystnych zjawisk klimatycznych i katastrof” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020.**

Maksymalna kwota wsparcia dla beneficjenta wynosi 100 000 zł. Pomoc stanowi refundację do 80 % kosztów kwalifikowalnych operacji.

Pomoc może obejmować: wykonanie ogrodzenia chlewni wraz z terenem koniecznym do realizacji obsługi świń, w tym miejsca, w których składa się paszę, ściółkę oraz sprzęt do obsługi świń, utworzenie lub zmodernizowanie zadaszonej niecki dezynfekcyjnej, zakup urządzeń do dezynfekcji w szczególności takich jak brama, kurtyna lub tunel, wykonanie inwestycji umożliwiających utrzymywanie świń w odrębnych, zamkniętych pomieszczeniach.

Nabór na ww. instrument ogłasza Prezes Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa.

Zgodnie z harmonogramem planowanych naborów wniosków w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 nabór wniosków o przyznanie pomocy planowany jest na wrzesień 2019 r.

W budżecie instrumentu wsparcia **„Restrukturyzacja małych gospodarstw”** PROW 2014-2020 wyodrębniono kwotę ponad 139 mln euro przeznaczoną na restrukturyzację gospodarstw rolników, którzy prowadzą produkcję świń na obszarach wyznaczonych w związku z wystąpieniem afrykańskiego pomoru świń i zdecydują się na trwałą rezygnację z produkcji świń, tzn. zobowiążą się do niepodejmowania chowu i hodowli świń co najmniej do upływu 5 lat od wypłaty pierwszej raty premii.

Celem omawianego instrumentu wsparcia jest restrukturyzacja gospodarstwa w zakresie produkcji żywnościowych lub nieżywnościowych produktów rolnych lub przygotowania do sprzedaży produktów rolnych wytwarzanych w gospodarstwie.

Pomoc w postaci premii w wysokości 60 tys. zł (wypłacanej w dwóch ratach) ma umożliwić przeprowadzenie zmian w gospodarstwie, polegających na zaprzestaniu chowu lub hodowli świń i rozwój produkcji innego rodzaju, w wyniku których nastąpi poprawa konkurencyjności tego gospodarstwa i zwiększenie jego rentowności poprzez wzrost wielkości ekonomicznej.

W dniu 9 kwietnia 2019 r. Komisja Europejska zaakceptowała zmiany przepisów w Programie Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020. W odniesieniu do „Restrukturyzacji małych gospodarstw” najważniejsze z nich to: zniesienie wymogu

podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników oraz podwyższenie górnego progu wyjściowej wielkości ekonomicznej do poziomu poniżej 13 tys. euro.

Nabór wniosków o przyznanie pomocy w ramach ww. poddziałania, na obszarach objętych ASF, odbędzie się od 28 czerwca do 27 lipca 2019 r.

Rolnicy, którzy planują zaprzestać działalności rolniczej lub zróżnicować dochody swoich gospodarstw mogą ubiegać się o pomoc w ramach poddziałania „**Pomoc na rozpoczęcie pozarolniczej działalności gospodarczej na obszarach wiejskich**”.

Celem instrumentu jest ułatwianie różnicowania działalności, zakładania i rozwoju małych przedsiębiorstw, a także tworzenie miejsc pracy realizowanym poprzez wsparcie operacji polegających na rozpoczynaniu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej na obszarach wiejskich przez rolników, małżonków rolników oraz ich domowników.

W budżecie instrumentu wsparcia „Premie na rozpoczęcie działalności pozarolniczej” PROW 2014-2020 wyodrębniono kwotę ponad 65 mln euro na operacje związane z rozpoczynaniem pozarolniczej działalności gospodarczej na obszarach wyznaczonych w związku ze zwalczaniem ASF, w których są położone gospodarstwa, które prowadzą chów lub hodowlę świń (w ramach tzw. obszaru A).

Podstawowym warunkiem uzyskania wsparcia, jest zobowiązanie do niepodejmowania chowu i hodowli świń w gospodarstwie co najmniej do upływu 5 lat od wypłaty pierwszej raty premii.

Zgodnie z harmonogramem na rok 2019, nabór wniosków na operacje typu „Premie na rozpoczęcie działalności pozarolniczej” w ramach obszaru A, planowany jest na sierpień 2019 r.

Planuje się, że nabór ten będzie przeprowadzony z uwzględnieniem zaakceptowanych przez Komisję Europejską, 9 kwietnia 2019 r., korzystnych dla beneficjentów zmian w Programie Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 dotyczących zwiększenia kwoty pomocy do 150 000 zł (w przypadku utworzenia co najmniej 1 miejsca pracy w tym samozatrudnienia) i odpowiednio o 50 000 zł za utworzenie każdego dodatkowego miejsca pracy (maksymalnie do 250 000 zł.).

Ponadto w ramach poddziałania 5.2 „**Wsparcie inwestycji w odtwarzanie gruntów rolnych i przywracanie potencjału produkcji rolnej zniszczonego w wyniku klęsk żywiołowych, niekorzystnych zjawisk klimatycznych i katastrof**” objętego PROW 2014 -2020 istnieje możliwość realizacji inwestycji polegających na odtworzeniu potencjału produkcji rolnej, zniszczonego w związku z wystąpieniem ASF u świń utrzymywanych w gospodarstwie lub w związku z nakazem likwidacji zwierząt w gospodarstwie z obszaru zapowietrzonego lub zagrożonego.

Pomoc przyznawana jest rolnikom, którzy ponieśli szkody w gospodarstwie, spowodowane przez m.in. nakazanie zabicia świń lub zniszczenie zwłok świń w celu zwalczania ASF.

Wsparcie obejmuje rolników, producentów trzody chlewnej, którzy stracili świny w roku składania wniosku o przyznanie pomocy lub w co najmniej jednym z dwóch lat poprzedzających rok składania wniosku o przyznanie pomocy i rezygnują z prowadzenia tego

typu działalności rolniczej (nie będą jej prowadzić co najmniej przez 5 lat od wypłaty płatności końcowej).

Warunkiem dostępu do pomocy jest utrata co najmniej 30% świń będących w posiadaniu rolnika. Warunkiem przyznania pomocy jest to, że w okresie od dnia wykonania decyzji nakazującej zabicie świń lub zniszczenie zwłok świń do dnia przyznania pomocy w siedzibie stada, którego dotyczyła ww. decyzja, nie będą utrzymywane świnię.

Pomoc przyznaje się w formie refundacji do 80% kosztów kwalifikowalnych, które mogą być ponoszone od dnia złożenia wniosku o przyznanie pomocy. Maksymalna wysokość pomocy w ramach tego instrumentu wsparcia, w okresie realizacji programu wynosi maksymalnie 300 tys. zł na jednego beneficjenta i na jedno gospodarstwo.

Nabór wniosków o przyznanie pomocy w ramach ww. poddziałania został ogłoszony i będzie trwał od 29 marca do 28 czerwca br.